

НАГРАДА БАГДАЛИН ПРСТЕН
„ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ“ ЗА 2017. ГОДИНУ
БОШКУ РУЋИНЧАНИНУ И ЗОРИЦИ АРСИЋ МАНДАРИЋ

ПОЕЗИЈА И МОНОГРАФСКЕ КЊИГЕ

Песнички животопис *Бошка Руђинчанина* почео је још седамдесетих година прошлог века љубављу која иде из земље, воде и камена, која креће од душе сејача: „ако му душу даш / душу даће ти / и белу стишану погачу / дане своје под којим данује“. Душу сејача Руђинчанин је довео у присан однос са песником. Песничко стварање, Руђинчанин жели да нагласи, није клијање, није раст, није плод, већ *сејање*. Остале активности духа културе, што их је Руђинчанин развијао и до подухвата, за које је добио 2002. године Вукову награду, дошле би после сетве, односно уз и после поезије, која је, по овом песнику, семе развика културе сваке средине.

Руђинчанин је горким и светлим језиком писао поему „Зораида“ са идејом о самоосвешћивању, о некој врсти буђења и сусрета са зорама. Књиге песама, *Привремена сета*, *Немчевац*, *Рамондије*, *Песме Димитрије*, тематски улазе у вечни дијалог живота и смрти, али драж ове песничке активности је у смелости грађења нових речи на звучној основи. Крећући се зовом слуха, песник ствара „вероватне речи“ и езотеријске стихове на основама народне елиптичне речи. На пример, кључне су речи у збирци „Песме Димитрије“, подржаној од критике,

димитрија и кафанија, а у римовању и уобличавању према њима добија се атмосфера већег броја песама и лик Димитрија, боема с виолином, мераклије, винопије и ноћобдије који би да му стил живота и такмичења са смрћу буде записан на гробу: „месец дана пре смрти / мој отац димитрије / пожелео је / да му на гробу пише: // „док црв кости / рија рија / овде лежи димитрија / а био је мераклија / ем за вино / за ракију / ем за пуста кафанија“.

У песмама „Сенке на руђиначком гробљу“ доминантна је тема насилне смрти, која припада невеселој историји српског народа. И у троделној песми „Бруј“ уочљив је Руђинчанинов тип песничког говора, могући рефлекс прошлости покренут стиховима „кнезотуге“ монахиње Јефимије. У кретању ка езотеријским стиховима управо је индикативна збирка „Пелпелин“, која смањује референцијалност зарад смелог језичког кретања.

Руђинчанин је објавио 8 књига песама, а многе песме је верификовао у часописима и листовима (Багдала, Дело, Књижевност, Савременик, Књижевне новине, Политика, Вечерње новости, Повеља, Радио Београд, а РТС Београд је Руђинчанинову поезију представила у емисији „Песничке ведрине“)

Своју квалитетну књижевну и културну активност Бошко Руђинчанин је демонстрирао у својим монографским књигама о писцима везаним за Врњачку Бању и значајним за српску књижевност и културу: о Душану Радићу, Добрицу Ћосићу, Владети Вукловићу и Миодрагу Б. Протићу, а у књизи *Дневник бањских разговора* представљени су: Добрица Ћосић, Миодраг Б. Протић, Милорад Павић, Антоније Исаковић, Миодраг Булатовић, Десанка Максимовић, Душан Матић, Мирослав Антић, градитељ Слободишта Богдан Богдановић, Светозар

Настасијевић, Павле Васић, Миливоје Живановић и Никола Трајковић.

У ширењу културе, посебно књижевне речи, Руђинчанин је дејствовао као читав штаб: основао је културну манифестацију Врњачке културне свечаности, под слоганом „за сто дана сто приредби“, а у њеном оквиру су: Велики митинг поезије, који је окупљао песнике из разних градова Југославије, Књижевно лето, Фестивал филмског сценарија, Вечери класике, Позоришни дани, часопис Замак културе, уз редовну сарадњу у Багдали у својству члана Књижевног клуба и редакције часописа.

Књижевни рад Бошка Руђинчанина ношен је идејом освешћивања културом, некој врсти буђења и сусрета са зором, са богињом Зораидом, некој врсти вере да достојан јеси спасења, побуне и песме.

Милош Петровић